

Ecomare van 2007 naar 2012

*deel van het plan voor vernieuwing
van het buitengebied van Ecomare*

colofon

Dit plan verwoordt waar Ecomare de komende jaren heen wil en hoe het daar wil komen. Het is bedoeld om de organisatie te sturen, te binden en ook om nieuwe ideeën aan te toetsen. Maar vooral moet het motivatie en energie geven en alle betrokkenen inspireren. Heel Ecomare heeft eraan meegewerkt, daarnaast ook Henk Dessens (Scheepvaartmuseum), Piet Duizer (Artis), Mark Aink (S-W-H), Mayan Smidt (Museum) Peter de Boer (Fort van de Verbeelding) en Lex Berger. Enorm bedankt

fotografie/illustraties: Ecomare, Karres & Brands

lay-out: Ecomare

copyright: Ecomare 2007

drukwerk: Koopmans' drukkerij

Ruijslaan 92
1796 AZ De Koog, Texel
t 0222-317741
f 0222-317744
infobalie@ecomare.nl
www.ecomare.nl

inhoudsopgave

Ecomare van 2007 naar 2012

samenvatting – 10 puntenplan	blz.	4
1	korte geschiedenis	5
2	visie en missie	7
3	ontwikkeling	8
4	2006 en verder	9
5	voor bezoekers	14
6	digitale voorlichting	17
7	exposities	19
8	excursies	22
9	educatie	24
10	opvang zeehonden en vogels	26
11	restaurant	28
12	winkel	30
13	personeel en organisatie	32
14	financiën	35

samenvatting – 10 puntenplan

- 1 Met ruim 300.000 bezoekers per jaar staat Ecomare in de museum top-10 van Nederland. De niet geholpen landelijke bekendheid van Ecomare stijgt naar 20%, de geholpen bekendheid 65%. Het aantal vrienden en adoptanten stijgt van 8.000 naar 23.000.
- 2 Ecomare is (inter)nationaal een van de belangrijkste leveranciers van digitale publieksinformatie over de natuur van wadden en Noordzee. Het jaarlijkse aantal bezoekers van www.ecomare.nl stijgt naar 300.000 en het bezoekersaantal van www.zeeinzicht.nl naar 500.000.
- 3 Meer interactie en beleving bij vernieuwde exposities: buitengebied (zee en klimaat) en restaurant in 2008, Leven op een Eiland in 2010, Zicht op Zee in 2012.
- 4 Ecomare ontwikkelt een netwerk van PDA/GPS zwerftochten en natuurexcursies per schip op de Waddenzee samen met een van de recreatieschepen van Texel. Naast 15.000 scholieren nemen 45.000 andere mensen deel aan een excursie via Ecomare.
- 5 Elke leerling in Nederland volgt tenminste één keer in zijn schoolloopbaan een waddenprogramma, op school en/of in het waddegebied. Ecomare profileert zich (inter)nationaal als toonaangevend nme-centrum en ontwikkelt programma's voor diverse nieuwe doelgroepen zoals de bruine vloot, de bagger- en offshorewereld en allochtonen.
- 6 Het hele proces van zeehonden- en vogelopvang wordt nog zichtbaarder voor het publiek. Ecomare draagt bij aan het zeehonden- en zeevogelonderzoek van IMARES en NIOZ.
- 7 Ecomare heeft een uniek zee en wadden restaurant wat betreft menu, uitstraling en sfeer. In verhaal en boodschap is er geen scheiding tussen de expositiezalen en het restaurant; het gaat om communicatie, service, inkomsten en educatie.
- 8 De winkel verkoopt meer producten die gerelateerd zijn aan een aspect van de exposities. Op zoveel mogelijk producten staat de naam Ecomare/ECOMARE, om zo onze bekendheid verder uit te dragen.
- 9 In 2012 werkt 10% van de medewerkers op projectbasis (gemiddelde duur 3 - 7 jaar) en besteedt elke medewerker 2% van haar/zijn werktijd aan deskundigheidsbevordering. Ecomare is klimaatneutraal en heeft de gouden milieubarometer.
- 10 Een uitgekende combinatie van gelden uit entree, fondsen, sponsors en vrienden maakt onze plannen voor de komende 5 jaar financieel mogelijk.

1 korte geschiedenis

- 1930** De heer H.J. Kraai, onderwijzer in Den Burg, staat aan de wieg van het natuurhistorische Texels Museum. Na de Tweede Wereldoorlog verhuist de collectie naar een houten barak in het bos bij Den Burg. Daar begint het Texels Museum in de Dennen en het zal er tot 1975 blijven.
- 1952** Directeur Gerrit de Haan en zijn vrouw beginnen als eerste in Europa met zeehondenopvang. De zeehonden trekken veel publiek en hebben een grote educatieve waarde. Mede dankzij dit werk van het Texels Museum wordt in 1962 de jacht op zeehonden verboden.
- 1956** De gemeente formeert de Stichting Texels Museum (STM). In de statuten wordt, net als in de dertiger jaren, al impliciet vermeld dat het museum geen doel op zichzelf is maar een middel om 'de liefde tot de natuur te kweken, alsmede de bekendheid met Texel, zijn geschiedenis en bevolking te bevorderen'. De toename van het toerisme op Texel zorgt voor steeds meer bezoekers. In de vijftiger jaren komen er 10.000 – 25.000 bezoekers per jaar.
- 1969** Eind jaren zestig stijgen die aantallen tot meer dan 80.000. Het Texels Museum groeit uit zijn jas en komt overeen met Staatsbosbeheer (SBB) om een nieuw centrum te stichten met informatie voor een breed publiek over natuur en cultuur en de recreatieve mogelijkheden van natuur en landschap op Texel.
- 1975** Opening van het Natuurrecreatiecentrum in de duinen ten zuiden van De Koog, gericht op 150.000 bezoekers per jaar.
- 1987** De nieuwe naam Ecomare wordt een feit, een samenvoeging van twee begrippen die in het centrum van groot belang zijn. Ecologie, de wetenschap die de samenhang bestudeert tussen organismen onderling en hun milieu, inclusief de mens. Mare is het Latijnse woord voor zee, hier geïnterpreteerd als het waddengebied met de eilanden en de Noordzee. Ook wordt in 1987 de zeehondenopvang vernieuwd tot de modernste van Europa.
- 1988** De educatie komt tot ontwikkeling; voor scholieren uit het basis en voortgezet onderwijs en ook voor volwassenen.

- 1991** Landelijke erkenning als centrum voor wadden en Noordzee. De minister van Verkeer en Waterstaat wijst Ecomare aan als plek van waaruit ook voorlichting en educatie zou plaatsvinden over zaken die het ministerie behartigt. Ook komen er in 1991 nieuwe statuten en wordt de STM verzelfstandigd.
- 1992** Ecomare wordt uitgebreid met een vleugel met werkruimtes en een goed ingericht veldwerkcentrum. Alle gebouwen en de collectie worden door de STM overgenomen van de gemeente.
- 1993** De vogelopvang wordt vernieuwd, inclusief mogelijkheden voor voorlichting en educatie.
- 1998** Prins Willem Alexander opent de Waterzaal, een ondergrondse uitbreiding van Ecomare met aquaria die het veelal onzichtbare leven van Waddenzee en Noordzee laten zien. In de negentiger jaren stijgen de bezoekersaantallen tot boven de 250.000 per jaar en na de opening van de Waterzaal zelfs tot boven de 300.000. Ecomare als landelijk informatiecentrum wordt uitgebreid met een uitgebreide databank vol informatie over het waddengebied, de kust en de Noordzee. Deze informatie wordt tot op heden actueel gehouden en vormt de basis van de digitale encyclopedie van waddengebied en Noordzee die jaarlijks als 'de Vleet' en op diverse websites wordt uitgebracht.
- 1999** De STM is een officieel geregistreerd museum. Bij Ecomare komt de vaste expositie Zicht Op Zee.
- 2001** Vernieuwing van de entreehal.
- 2002** Opening van de tentoonstelling Leven op een Eiland. Het aandeel van educatie en informatie binnen Ecomare groeit gestaag omdat er steeds meer projecten binnengehaald worden, gefinancierd door externe fondsen.
- 2004** Het bezoekerscentrum van het Nationaal Park Duinen van Texel krijgt een eigen, gratis toegankelijke, plek in Ecomare. Tegelijkertijd wordt het restaurant van Ecomare vernieuwd en uitgebreid.
- 2006** Het plan gemaakt voor de vernieuwing van het buitenterrein, de zeehondenbassins en de vogelopvang is op hoofdlijnen klaar en wacht op uitwerking en financiële mogelijkheden.

2 visie en missie

Wij leven op een blauwe planeet. Ruim tweederde van het oppervlak van de wereldbol is zee. Water is de basis van het leven. Van al het water op aarde is 99% zee. De zee bepaalt voor een groot deel het klimaat op aarde. Ooit kropen onze verre voorouders uit zee om op het land te gaan leven. Het merendeel van de mensheid woont dichtbij zee en is er op een of andere manier van afhankelijk voor onder andere eten en transport. Maar zee en mens zijn ook bedreigend voor elkaar. Overstromingen en tsunami's zijn gevaarlijk voor ons. Terwijl bijvoorbeeld vervuiling en overexploitatie grote aanslagen zijn op de leefbaarheid en het functioneren van de zee. En ook veroorzaakt een veranderend klimaat allerlei veranderingen in zee die weer zorgen voor stormen, overstromingen of problemen in de landbouw en visserij.

Nederland en de zee zijn met elkaar verbonden. Onze geschiedenis, onze cultuur en onze natuur zijn doordrenkt van zee. Dijken, duinen, scheepvaart en rivierdelta. Ons klimaat en het landschap van de delta waarin wij leven worden grotendeels door de zee bepaald. Voor het waddengebied geldt dit zeker. Mens en zee zijn hier onlosmakelijk met elkaar verbonden. Daarom is een duurzame relatie tussen mens en zee van het grootste belang.

De *Stichting Texels Museum* wil een bijdrage leveren aan het behoud - en waar mogelijk het herstel - van de natuur en cultuur in het waddengebied en de Noordzee, met een accent op Texel.

Ecomare wil het draagvlak vergroten voor het behoud en het herstel van de natuurwaarden in het waddengebied en de Noordzee.

Via voorlichting, educatie en de opvang van zeehonden en vogels werkt Ecomare aan deze missie en draagt zo bij aan de totstandkoming van de duurzame relatie tussen mens en zee. Cultuur en natuur in het waddengebied en de Noordzee zijn nauw verweven. Naast de invloed van de zee is ook de invloed van de mens op de ontwikkeling van natuur en landschap groot. Daarom is de rol van de mens van belang voor Ecomare. Het gaat in deze periode om zee, wadden, het klimaat en wij. Ecomare als plek waar mens en zee elkaar 'raken'. Ecomare wil zoveel mogelijk mensen doordringen van de schoonheid en het belang van waddengebied en Noordzee. Daarbij is de Noordzee geen geïsoleerde zee, maar is verbonden met de rest van de oceanen.

3 ontwikkeling

binnen Ecomare

Ecomare heeft een enorme groei doorgemaakt van natuurmuseum via zeehondenopvang naar natuur recreatie centrum naar centrum voor wadden en Noordzee en bezoekerscentrum voor het Nationaal Park Duinen van Texel. Het betekent ook een steeds breder palet aan werkzaamheden. Ecomare bedient veel verschillende doelgroepen met heel veel verschillende 'producten'. Het vinden van nieuwe doelgroepen wordt steeds moeilijker. Het aandeel extern gefinancierde projecten is de afgelopen jaren gegroeid tot bijna 25% van de begroting. Ecomare wordt steeds meer een ontwikkelaar van educatieve programma's en natuur-informatie producten. Structurele samenwerking met het bedrijfsleven of sponsoring is nagenoeg afwezig bij Ecomare. Met haar ambities en vele nationale en internationale samenwerkingsverbanden kan Ecomare meer landelijke lef tentoonspreiden, zonder dat dit ten koste gaat van de sfeer en de vriendelijkheid.

buiten Ecomare

Voor haar bezoekers is Ecomare afhankelijk van het toerisme op Texel. Omgekeerd draagt Ecomare bij aan de aantrekkingskracht van Texel. Vergrijzing en de ontwikkeling van een enkele lange naar meerdere kortere vakanties en een seizoensspreiding zijn waarschijnlijk positief voor de bezoekersaantallen van Ecomare. In omvang en kwaliteit zijn er geen vergelijkbare attracties op Texel. Nog meer samenwerking met NIOZ en IMARES zorgt voor een unieke cluster van onafhankelijke zeekennis op Texel. Voor het grote publiek heeft Ecomare op Texel alles over strand, wadden en zee, in de vorm van kennis, educatie en recreatie. De werelderfgoed nominatie voor de Waddenzee komt eraan. De economie van het gebied wordt steeds afhankelijker van toeristen die komen voor natuur, rust en ruimte.

De beleving die mensen steeds meer willen biedt Ecomare in de natuur, in de exposities en op internet. Dankzij alle discussies rond gaswinning is er aandacht voor het waddengebied en geld, het Waddenfonds. De zeehond, icoon van het waddengebied en het grootste wilde zeezoogdier van Nederland, werkt als een magneet op de stedeling. Zeehondenopvang gaat dan ook door, zelfs met een relatief grote en gezonde wilde zeehondenpopulatie.

Nationaal en internationaal gaat de waterproblematiek steeds meer spelen. 'Nederland leeft met water', samen met kroonprins Willem Alexander. Wereldwijd is zoet water schaars. In Nederland krijgen we door klimaatverandering onder meer grotere pieken in rivierwaterafvoer, zeespiegelstijging en stormen. De gevolgen hiervan voor het Waddengebied kunnen erg ingrijpend zijn.

4 2006 en verder

kernwaarden

Natuur van wadden en zee, beleving, kennis, bewustwording en inspiratie zijn de kernwaarden van Ecomare. Ecomare wil mensen inspireren en bewust maken van de schoonheid en het belang van wadden en zee door ze de natuur te laten beleven en kennis over wadden en zee over te brengen.

vertalen en verhalen

Ecomare werkt op verschillende manieren aan haar missie: als natuurmuseum, als centrum voor natuur-en milieueducatie, als zeehonden-en vogelopvang, als informatiecentrum en als bezoekerscentrum. Daarbij hanteert Ecomare drie centrale werkwijzen: vertalen, verhalen en opvang. Ecomare is een museum dat niet op haar collectie steunt, maar vooral op het 'verhalen' over de natuur. Er is weliswaar een levende en dode collectie, maar voor 'verhalen' moeten we vooral kennis over de natuur 'vertalen', aantrekkelijk maken voor verschillende doelgroepen. Vertalingen voor excursies, exposities, educatie en webinformatie. Verhalen en vertalen in zeer brede zin dus, zichtbaar en voelbaar maken, verbeelden. Daarnaast en doorheen loopt de opvang van vogels en zeehonden. Zij vormen, samen met de dieren in de Waterzaal, de levende collectie van het museum en zijn ook aanknopingspunten voor de verhalen.

Ecomare werkt op verschillende manieren en met verschillende middelen. Ecomare is de optelsom van verschillende functies: informatie over natuur aan bezoekers + winkel + exposities over zee, wadden en Nationaal Park + excursies + educatieve programma's + opvang vogels en zeehonden + digitale voorlichting over wadden en Noordzee + restaurant =>> **Ecomare**

Wat Ecomare speciaal maakt is dat deze functies een geïntegreerd geheel vormen en een positieve synergie hebben, zodat het geheel meer is dan de som der delen.

sterk

De belangrijkste sterke punten, punten die we moeten koesteren en uitbouwen, van Ecomare zijn:

1. een groot bereik en een breed publiek
2. de ligging op Texel, in de natuur en vol natuur
3. de vele samenwerkingsverbanden (ondermeer met NIOZ, IMARES, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Naturalis, Vogelbescherming, vissers en agrarische natuurvereniging De Lieuw)
4. de levende have (zeehonden, vogels, vissen)
5. de brede veelzijdige kennis van betrokken medewerkers

Qua bezoekersaantallen staat Ecomare met haar 300.000 bezoekers per jaar in de museum top-10 van Nederland. De samenstelling van het publiek is erg divers. Er komen veel gezinnen met kinderen, veel schoolklassen, maar ook veel 50-plussers. Deze bezoekers zorgen niet alleen voor het grootste deel van de inkomsten, maar maken Ecomare ook tot een goede partner voor andere partijen die met zo'n grote en brede doelgroep willen communiceren. Verder is het bereik via internet een belangrijk onderdeel van het werk van Ecomare.

Ecomare ligt op Texel, met de zee rondom en in het Nationaal Park Duinen van Texel, midden in haar eigen onderwerp. Het eiland is de plek om alles over zee en wadden te vertellen en te ervaren. Texel trekt jaarlijks honderduizenden mensen voor haar natuur, rust en ruimte en mikt daarbij op meer kwaliteit i.p.v. meer kwantiteit. Dit sluit naadloos aan bij de activiteiten van Ecomare.

Door het grote publieksbereik en het streven om een podium te zijn voor de verschillende belangen rond wadden en zee, heeft Ecomare samenwerkingsverbanden met uiteenlopende maatschappelijke organisaties. De meerwaarde van samenwerking moet niet ten koste gaan van de herkenbaarheid van Ecomare.

Vooraf de zeehonden zijn de publiekstrekkingen van Ecomare, het zijn de ambassadeurs van Waddenzee en Noordzee. Ze zijn de ideale ingang om alles over zee en wadden te vertellen. De opvang van zeehonden en vogels maakt Ecomare tot een goed doel, iets waar mensen graag aan mee willen helpen. De Waterzaal wordt enorm gewaardeerd omdat bezoekers daar in aanraking komen met het meestal onzichtbare leven van wad en zee.

Ecomare is de enige organisatie in Nederland die een database bijhoudt waarin alle (ook de nieuwste) kennis over wadden en Noordzee vertaald wordt voor een groot publiek. Ecomare ontwikkelt ook steeds nieuwe educatieve projecten rond wadden en Noordzee. De medewerkers zijn goed opgeleid en enorm betrokken bij het werk van Ecomare. Zij werken voor het gebied waarin zij wonen.

zwak

De belangrijkste zwakke punten, zaken die om andere aanpak vragen:

1. te langzame vernieuwing van exposities
2. er is te weinig rode draad in de exposities (welke boodschap willen we dat er blijft hangen?)
3. er is te weinig voor hart, ziel en handen, te weinig beleving en inspiratie
4. de niet-zakelijk aanpak van sommige projecten (ontbreken vervolg TIP, PDA)
5. bescheidenheid in profilering

De vaste tentoonstellingen bij Ecomare blijven vrij lang staan (Waterzaal 1998, Zicht Op Zee 1999, Leven op een Eiland 2002, bezoekerscentrum Nationaal Park 2004). Ze zijn kwalitatief goed, worden steeds vernieuwd en verbeterd, maar ze veranderen niet structureel. Omdat het herhalingsbezoek groot is bij Ecomare (40%), en op Texel in het algemeen (80%), is continue vernieuwing van het aanbod belangrijk. Er is een jaarlijks wisselende tentoonstelling. Daarnaast moeten we zoeken naar manieren om de bezoekers te betrekken bij de projecten die Ecomare doet op het gebied van educatie en informatie. De diversiteit en de actualiteit van het werk van Ecomare moeten zichtbaarder worden.

Het gemis aan een duidelijke rode draad hangt samen met bovenstaand punt. Bij de opzet van exposities is gekozen voor een bepaalde aanpak die bij nieuwe wensen of inzichten moeilijk te veranderen is.

Ecomare is nu vooral gericht op kennisoverdracht via zien, horen, lezen en is minder gericht op ervaren en voelen. Het blijkt echter dat kennis veel beter blijft hangen als het via die laatste twee manieren wordt overgebracht (lezen 10%, horen 20%, zien 30%, bespreken 70%, ervaren/voelen 80%, uitleggen aan anderen 90%). Ook is de kennisoverdracht nog te veel eenrichtingverkeer: Ecomare bepaalt wat belangrijk is voor de bezoekers. Interactie en ervaren, zoals gebeurt tijdens excursies, moeten meer plaats krijgen in het aanbod van Ecomare.

Ecomare's expertise ligt bij het ontwikkelen van educatieve en informatieve projecten en bij het vertalen van kennis. De producten die daaruit voortvloeien moeten vaak door andere partijen geëxploiteerd worden. Bij de opzet van een project moet er ook een plan zijn voor het vervolg, de exploitatiefase ervan. Ook heeft Ecomare weinig relaties met grote bedrijven, sponsors of zakenpartners.

Ecomare is te bescheiden in haar profilering als nationaal (en internationaal) centrum voor wadden en Noordzee. Ecomare profileert zich te weinig in de samenwerkingsverbanden, projecten en producten waar ze bij betrokken is. Het past niet in de cultuur om geld of erkenning op te eisen voor ons werk.

kansen

De belangrijkste ontwikkelingen voor Ecomare om op in te spelen:

1. de vraag naar communicatieprojecten
2. de samenwerking NIOZ, IMARES, andere waddeneilanden
3. het Waddenfonds
4. de vergrijzing
5. natuurbeleving, fun en survival
6. de samenhang van de levende have
7. bedrijfsuitjes

Overheid, bedrijfsleven en wetenschappelijke instituten moeten in toenemende mate communiceren met het (grote) publiek. Interactie en draagvlak zijn steeds meer een voorwaarde bij allerlei activiteiten en onderzoeksprojecten. Op het gebied van zee en wadden is Ecomare door haar expertise en publieksbereik een aantrekkelijke partner.

Aansluitend op het vorige punt is Ecomare voor onderzoeksinstituten als NIOZ en IMARES het logische publieksloket voor wadden- en zeekennis vanwege haar onafhankelijkheid, het grote bereik en de kennis en ervaring op dit terrein. Ook op de andere waddeneilanden kan dit loket een belangrijke rol spelen, via de andere waddencentra of VVV's. De samenwerkingsverbanden moeten niet ten koste gaan van de identiteit en de profilering van Ecomare.

Uit het Waddenfonds komt vanaf 2007 jaarlijks zo'n 20 miljoen euro beschikbaar voor projecten in het waddegebied. De criteria hiervoor zijn nog niet uitgewerkt, maar zeker is het belang van waddenbrede projecten, natuur en draagvlak. Het samenwerkingsverband van de centra op de 5 eilanden, de Stichting Waddencentra, formuleert hiervoor gezamenlijke aanvragen.

Naast gezinnen met kinderen en scholieren zijn 50-plussers een belangrijk en groeiend deel van de Ecomare bezoekers. In exposities en excursies moeten we hier rekening mee houden; bijvoorbeeld met (extra) informatie in de exposities, zitgelegenheid, een stille ruimte of een natuur bibliotheek.

Attractieparken vol beleving en fun worden steeds meer de standaard. Ook in musea komen beleving en attracties steeds vaker voor. Ecomare zal de natuur nog meer uit de saaie geitenwollensokken sfeer moeten halen en de fascinatie van de stedeling prikkelen voor de schoonheid van de natuur via humor, actie en attractie. Natuur is leuk, natuur is een belevenis.

De bezoekers van Ecomare komen voor de dieren. Een motto voor Ecomare is: meer dieren bij ons verhaal en meer verhaal bij de dieren. De dieren zijn de beste ingang om een breder en ingewikkelder verhaal over zee en wadden te vertellen.

Bedrijfitjes zijn een tot nu toe onderontwikkelde maar wel interessante doelgroep voor Ecomare. Actief, cultuur, natuur en teambuilding zijn daarbij de sleutelwoorden. Voor bedrijven in Noord-Holland en de Randstad kan Ecomare aantrekkelijke dagarrangementen samenstellen opgebouwd uit ingrediënten die we al in huis hebben.

5 voor bezoekers

Ecomare is dé plek om alles te weten te komen en te beleven van de natuur van zee, wadden en Texel. Nationaal Park, strand, zee en zeehonden, alles is er bij elkaar. Bezoekers nemen een kijkje bij de expositie over het Nationaal Park Duinen van Texel, bij exposities van Ecomare, de aquaria, de zeehonden, nemen een kopje koffie en iets te eten en boeken een excursie. Voor de bezoekers is Ecomare een rustpunt in de natuur, een slecht weer voorziening, maar ook een uitvalsbasis om de natuur in te gaan met excursies of anders.

bezoekers

Van de ongeveer 900.000 jaarlijkse toeristen heeft 84% Texel eerder bezocht en komt 40% zelfs regelmatig. De verblijfstijd op het eiland van de Texelbezoekers neemt af. Het belang van de korte (actieve) tussendoor vakantie neemt toe. Beslissingen over tussendoor vakanties worden vaak pas op het laatste moment genomen, zgn. impulsbeslissingen. Bereikbaarheid en bekendheid zijn belangrijk bij dit soort beslissingen. De geholpen landelijke naamsbekendheid van Ecomare is 55%, niet-geholpen 11%.

De laatste jaren schommelt het aantal bezoekers van Ecomare rond de 300.000 per jaar en zorgen ze voor bijna driekwart van de inkomsten van Ecomare. Het zijn ongeveer evenveel mannen als vrouwen, vooral toeristen en dagjesmensen. Het zijn veel goed opgeleide gezinnen met kinderen, 50-plussers en scholieren. Ze komen voor 28% uit Noord-Holland, 18% uit Zuid-Holland en voor 20% zijn het Duitsers. Ecomare heeft 44% herhalingsbezoekers; 10% van de bezoekers komt 1-2 keer per jaar en 6% zelfs vaker dan 2 keer per jaar.

waarom

Naar Texel komen mensen voor natuur, rust, strand, eiland en om te wandelen en te fietsen. Texel mikt daarbij op meer kwaliteit, niet op meer kwantiteit. Naar Ecomare komt meer dan de helft van de mensen om naar de zeehonden te kijken. Daarna is de Waterzaal favoriet. De voorkeur gaat uit naar de levende have en kinderactiviteiten. De bezoeker heeft een vakantiegevoel, komt voor recreatie en natuur. Het is belangrijk om de ervaringen en de wensen van de bezoekers te blijven monitoren.

ontvangst

Klantvriendelijk en kennis is de combinatie die de receptie van Ecomare uniek maakt. Dit moet gekoesterd en onderhouden worden. Bezoekers kunnen hier terecht met vragen over knolorchis, haring, zeehondenhaar, dode vogels, excursies en nog veel meer. Het is het centrale boekingskantoor voor natuurexcursies op Texel, maar ook vragen over restaurants, fietspaden of campings worden er beantwoord. Kortom de receptie is de natuur-VVV van Texel.

dichtbij

Voor de Nederlandse stedeling is de natuur ver van zijn bed. Om het verhaal van 'zee, wadden en wij' over te brengen moet Ecomare dichtbij de mensen/bezoekers beginnen en ze dan meenemen de (Wadden)zee in. Ecomare moet tegelijkertijd amuseren, inspireren en informeren. Bij Ecomare is natuur plezier en is humor een goede manier om een serieuze boodschap over te brengen. De relatie mens – zee staat centraal op deze plek 'waar mens en zee elkaar raken'. Wat doet de zee voor jou en wat doe jij voor de zee? Radio- en tv-spots in de nationale en regionale media promoten Ecomare en Texel.

programma

Het belang van herhalingsbezoek voor Ecomare is overduidelijk. Het antwoord erop is: blijven vernieuwen en programmeren. Naast de jaarlijkse tijdelijke tentoonstelling krijgt actueel onderzoek van het NIOZ een plek. Bij voorkeur kunnen bezoekers ook meedoen met een onderzoek. Maandelijkse of seizoensgebonden thema's worden gekoppeld aan de actualiteit. Ook de educatief suppoost en de voerpraatjes spelen hierop in. Actualiteit via een groot bord (in de hal) met 'wat gebeurt er vandaag'. Ecomare heeft duidelijke dagprogramma's. Bijvoorbeeld een dagprogramma met zeehonden voeren, film, lunch, educatief suppoost en natuurtheater. Waar zijn er vandaag excursies, wat laten de webcams op verschillende plaatsen op het eiland zien? Worden er zeehonden uitgezet of dode bruinvissen gevonden? Welke vogels zijn vandaag gespot? Voor bedrijven en andere groepen zijn er speciale dag-arrangementen, bedrijfsuitjes, zoals bijvoorbeeld: zeehonden voeren, Ecomare, excursie, lunch, MJM en varen met een Texels schip. Een dynamische programmering met elke dag wat nieuws.

vrienden

Onder andere via displays in Ecomare en in de voerpraatjes bij de zeehonden en de dieren in de Waterzaal wordt gewezen op de mogelijkheid om donateur van Ecomare te worden, een zeehond te adopteren. Vrienden en adoptanten zijn belangrijk voor Ecomare. Zij ondersteunen ons met geld en zorgen voor draagvlak in de samenleving. Daarvoor krijgen ze een maandelijkse email nieuwsbrief, 2x per jaar 'Ecomare bericht', een jaarlijkse vriendendag en mensen die een zeehond adopteren ontvangen een adoptiepakket en worden op de hoogte gehouden van het wel en wee van 'hun' zeehond. Op dit moment zijn dat ongeveer 8.000 donateurs. Via actieve werving bij Ecomare en mailingen stijgt dit aantal naar 23.000.

ambitie

Met 300.000 bezoekers per jaar staat Ecomare in de museum top-10 van Nederland. De niet geholpen naamsbekendheid van Ecomare wordt 20%, de geholpen naamsbekendheid 65%. Het aantal vrienden en adoptanten stijgt van 8.000 naar 23.000.

6 digitale voorlichting

Naast de 300.000 gewone bezoekers heeft Ecomare ook jaarlijks zo'n 150.000 virtuele bezoekers op haar website en/of op zeeinzicht.nl. Diverse sites linken naar zeeinzicht.nl, waar alle zee en wadden informatie van Ecomare te vinden is. Ecomare is de enige organisatie in Nederland die alle informatie over zee en wad continu 'vertaalt' voor een groot publiek via de Vleet, Ecomare.nl, Waddenzee.nl, ZeelNzicht.nl en bibliotheken. Deskundig en onafhankelijk. De digitale database met alle kennis over zee en wad voedt niet alleen websites, maar ook de exposities en andere uitingen van Ecomare. Via Kennisnet, Wikipedia, etc. komt steeds meer kennis gratis digitaal beschikbaar. Als vertaler van de wetenschap voor een groot publiek is Ecomare echter uniek.

site-seaing

Interactie en attractie zijn twee sleutelwoorden voor de website. De website als een rondleiding langs de activiteiten van Ecomare, bruisend als de zee. Site-seaing, met excursies naar schateiland de Razende Bol, (met Ecomare) de zee op, onder water, het wad op, vogels kijken, zeehonden kijken, de duinen in. Met games (virtueel zeehondenvoeren, doe-kaarten), web acties en ruimte voor reacties van bezoekers kan de interactiviteit van de site vergroot worden. Ook de nieuwsfunctie van de website kan erg vergroot worden.

met NIOZ en Wageningen-IMARES

De nabijheid van onderzoeksinstituten en de nauwe banden ermee maken van Ecomare de zee-wetenschapsvoorlichter, de 'communicatieafdeling van NIOZ en Wageningen-IMARES', een rol die ook via zeeinzicht.nl nog meer uitgebouwd kan worden. Ecomare laat het publiek meedoen aan onderzoek. Ook voor exposities is dat interessant.

kennis

Ecomare beheert op zeeinzicht.nl de digitale publieks-encyclopedie voor kust, zee en wad en maakt hieruit info op maat voor uiteenlopende toepassingen, zoals voor de Vleet, voor TIP, PDA en voor bibliotheken en bezoekerscentra. Waddenfonds en de Stichting Waddencentra bieden mogelijkheden om deze kennis waddenbreed te verspreiden. Een werelderfgoed status van het Waddengebied zal de afzetmogelijkheden van deze kennis nog verder vergroten. Wat betreft de vorm van de informatie wordt gezocht naar meer spelvorm, meer beeld en minder tekst. Via de sites waar Ecomare aan meewerkt (zeeinzicht.nl, waddenzee.nl, adopteereenzeehond.nl, waddenzeeschool.nl,.....) moeten de identiteit en de profilering van Ecomare duidelijk naar voren komen.

digitale producten

Kenniscentrum Ecomare is ook ontwikkelaar van producten als TIP en PDA-natuurrouteplanner. Eenmaal ontwikkeld zullen andere partijen deze producten moeten exploiteren en daarom worden zij er al vanaf het begin van de ontwikkeling bij betrokken. Onderzocht moet worden of en hoe de PDA-natuurrouteplanner bij andere routeplanners kan worden ondergebracht en de Vleet bij een grote uitgever.

(inter)nationaal

Binnen de Stichting Waddencentra levert Ecomare aan de 5 centra op de eilanden de digitale publieksinformatie over de natuur in het Waddengebied. Via onze samenwerking in de International Wadden Sea School en in het kader van de werelderfgoedstatus kunnen we dit uitbreiden naar Duitsland en Denemarken. Het onderwerp klimaatverandering biedt ook een kans om op diverse manieren Europees met verschillende (kust)centra samen te werken.

ambitie

Ecomare is (inter)nationaal een van de belangrijkste leveranciers van digitale publieksinformatie over de natuur van wadden en Noordzee.

Het aantal bezoekers van www.ecomare.nl stijgt naar 300.000 en dat van www.zeeinzicht.nl naar 500.000.

7 exposities

Aandachtspunten voor de exposities van Ecomare zijn de langzame vernieuwing en het gebrek aan een rode draad in de exposities, naast te weinig beleving, inspiratie en doe-dingen. De kwaliteit van de vaste tentoonstellingen is goed, daarom kunnen ze conceptueel en (vormgevings)technisch lang mee. Maar de problematiek van zee en wad verandert, net als de wensen van de bezoekers. De inhoud van het verhaal over zee en wad en de manier waarop Ecomare dat vertelt moet dus ook continu aangepast worden. En welk verhaal wil Ecomare vertellen, welke boodschap blijft de bezoeker bij na afloop van een bezoek? Ecomare vertelt over de schoonheid, de verwondering, de kennis en over de verschillende belangen die spelen rond wadden en Noordzee. Het is daarbij belangrijk om dichtbij huis te blijven en de mensen te doordringen van het belang van hun eigen zee, hun eiland, hun strand en de rol die zij daarbij kunnen spelen.

rode draad

Al op de boot wordt de bezoeker naar Ecomare gelokt. Vervolgens is de bewegwijzering op het eiland belangrijk. Dan wordt al op de parkeerplaats duidelijk wat Ecomare is en wat je er kan doen en zien. Meer elementen zoals de vogelopvangkist en het insectenhotel leiden de bezoekers door de duinen naar de entree. Niet eerst langs een kantoorvleugel, want daar komen ze niet voor. In de entree hal is het druk, een overdaad aan indrukken. Winkel, toiletten, NP-zaal, borden, excursies, kassa's en mensen. Rust en overzicht is hier gewenst. Eenmaal voorbij de kassa gaat het echt beginnen. Dan is de rode draad nodig met een korte introductie van wat er komt of welke routes je kan volgen. Een introductie dompelt de bezoeker onder in het verhaal van zee en wadden. Daarna kunnen in de expo verschillende routes gevolgd worden zoals die van water, wad, eiland; of die van impressie, beleving, diepgang; die van wind, zand, water; of die van baby, kind, volwassen; of die van dierenverhalen, mensenverhalen en sprookjes. In het buitengebied van Ecomare met de zeehondenbassins ligt de nadruk op het eilandgevoel en klimaatverandering. In het Duinpark, op de duintoppen, wordt de relatie van zee en landschap benadrukt.

inhoud

Was vroeger vervuiling het belangrijkste thema rond de zee, nu zijn het de gevolgen van over-exploitatie en klimaatverandering. Hoe beïnvloeden de belangen die daarbij spelen de zee, welk verhaal is daarover te vertellen? Goede samenwerking met NIOZ en IMARES zorgt voor steeds nieuwe inhoud voor exposities. De relatie zee-klimaat wordt het thema van het buitengebied, waar mogelijk gekoppeld aan het streven van Texel om in 2030 energetisch schoon en zelfvoorzienend te zijn.

vernieuwing

Elk jaar is er een tijdelijke expositie bij Ecomare, maar het overgrote deel van de exposities staat veel langer. De exposities worden wel continu 'bijgehouden'. Gezien het grote herhalingsbezoek moet gestreefd worden de permanente exposities maximaal zo'n 10 jaar te laten staan, door elke 2 jaar een expositie te vervangen. Elk jaar is er ook een tijdelijke tentoonstelling. De inhoud van exposities is bij Ecomare in goede handen, maar bij de vormgeving moet expertise van buiten worden gebruikt.

onderzoek met publiek

Ecomare science-center, CSI-Ecomare, Nemomare. Dankzij onze contacten met NIOZ en IMARES hebben we de nieuwste snufjes, weetjes en onderzoeksmethodes. Ecomare laat onderzoek zien, laat onderzoekers aan het woord en laat bezoekers mee onderzoeken. Wroeten in de wadden, speurtochten; onder water, boven water, in de modder. Wat wordt er dit jaar (deze zomer) onderzocht? Een bezoek aan een expositie moet ook een soort excursie zijn, een binnen-excursie, een ontdekkingstocht. Denk aan proefjes met water in de Waterzaal met of zonder de educatief suppoost.

infotainment

Zonder een goed verhaal is er geen informatie overdracht. Mensen zijn steeds meer ingesteld op beeld en beleving en steeds minder op lezen. Ecomare is te serieus. De balans tussen informatie en entertainment is scheef. Het is vooral informatie, terwijl juist emoties, beleving en doe-dingen een goede manier zijn om inzicht en betrokkenheid te kweken. Plezier en humor helpen bij het overbrengen van een serieuze boodschap. Als voorbeeld de 'Keuringsdienst van Waarde' waar met simpele vragen wordt getoond hoe wonderlijk de wereld werkt, waarna je zelf de conclusies trekt. De relatie mens en zee blijft steeds centraal. 'Wat heb jij aan de zee en wat heeft de zee aan jou?'. Grote spectaculaire objecten, als de neushoorn en de potvis, helpen bij het verhaal. Meer theater en beeld. Tekst op aanvraag, als interactie. Dit geldt ook voor de Nationaal Park zaal. Ook bijzonderheden en de actualiteit zijn belangrijk. Een dode aangespoelde bruinvis, een zeehond die het niet gered heeft. Ook hier kan de educatief suppoost een belangrijke rol spelen. In de Waterzaal willen bezoekers met hun handen in de bakken. Laat ze wroeten in een wadpierenbak, op een laarzenpad (twister) in vette modder.

kunst

De natuur is een kunstwerk. Natuur en kunst inspireren. Bij Ecomare laten kunstenaars zich inspireren door de natuur. Elk jaar vragen we een bekende beeldend kunstenaar om iets te maken geïnspireerd door deze omgeving. Dat kan uitmonden in een tijdelijke tentoonstelling, een beeld of bijvoorbeeld een multimediaconcept.

ambitie

Meer interactie en beleving bij vernieuwing van exposities: buitengebied (zee en klimaat) en restaurant in 2008, Leven op een Eiland in 2010, Zicht Op Zee in 2012.

8 excursies

Geen enkele natuur-expositie kan qua beleving op tegen de natuur zelf. Exposities moeten dan ook niet de natuur nabootsen. Het contact met de natuur is buiten altijd het indrukwekkendst. Jaarlijks boeken nu ongeveer 36.000 mensen via Ecomare een excursie, naast de 14.000 scholieren die we mee op pad nemen. Ecomare als natuurreisbureau. Aan het begrip excursie kleeft nog steeds een beeld van vlindernetjes en geitenwollen sokken, saai en alleen voor echte natuurfreaks. Terwijl excursies ontdekkingstochten zijn vol beleving. De schoonheid en het belang van zee en wadden is buiten het best over te brengen, ook door de betrokkenheid en emotie van de excursieleiders. Alle boekingen van natuurexcursies op Texel lopen via Ecomare, ook als ze door Staatsbosbeheer, Stichting Natuurexcursies Texel (NET), Waddenvereniging of Natuurmonumenten gegeven worden. Ook via de TIP-zuilen zijn op Texel excursies te boeken. Excursies worden gegeven voor families, voor kinderen en voor volwassenen in het Nationaal Park en op het wad. PDA/GPS-zwerftochten zijn een manier om nieuwe groepen, zoals jongeren, de natuur in te krijgen. Excursies op de Waddenzee worden gegeven vanuit Oudeschild, maar niet of nauwelijks door Ecomare. Op de Noordzee worden geen natuurexcursies gegeven, maar door anderen wel zee-kanotochten en andere sportieve evenementen georganiseerd. Een eigen boot van Ecomare voor excursies op de Noordzee, naar de Razende Bol, op de Waddenzee of een rondje Texel, lijkt interessant maar is enorm kostbaar. Een varende bezoekerscentrum voor het hele Waddengebied is een optie voor de gezamenlijke waddencentra.

PDA/GPS

Samen met de andere nationale parken, het IVN en de centra op de andere Waddeneilanden ontwikkelt Ecomare een netwerk voor GPS/PDA wandelingen en excursies.

duinpark

De meeste bezoekers van het Duinpark beperken zich tot de korte route. De educatieve objecten moeten daar veel aantrekkelijker en interessanter gemaakt worden om zo ook de druk op de rest van het park te beperken.

excursie programma

De excursieverkoop/werving kan veel prominenter. De excursie-supermarkt. 'Met Ecomare het wad op, met Ecomare de duinen in, met Ecomare het strand op,'. Pas dan beleef je het eiland echt! In hal is een bord met het dagprogramma. Wanneer en waar zijn welke excursies, wat kan je er doen, wat is er speciaal vandaag te beleven? Daarbij is continue kwaliteitsverbetering van de excursies erg belangrijk.

ambitie

Ecomare ontwikkelt een netwerk van PDA/GPS zwerftochten en natuurexcursies per schip op de Waddenzee samen met een van de recreatieschepen van Texel. Naast 15.000 scholieren nemen 45.000 andere mensen deel aan een excursie via Ecomare.

9 educatie

Ecomare ontwikkelt uiteenlopende educatieve programma's voor scholen in het hele land, voor alle centra op de Waddeneilanden en voor onder andere stichting De Noordzee, Pro Sea en Vogelbescherming. Ook de kustcentra langs de Hollandse en Zeeuwse kust worden bediend. Ecomare is expert en vernieuwer van veldwerk en natuur-educatie programma's. De doelgroepen breiden zich steeds verder uit van scholen tot alle gebruikers en betrokkenen bij zee en wad, van vissers tot toeristen. Via doelgroepenonderzoek wordt continu aan kwaliteitsverbetering gewerkt. Het aanbod varieert van een korte inleiding tot een hele werkweek. Het veldwerk gebeurt meestal in modules van 2 uur. Ecomare is onderdeel van de International Wadden Sea School (IWSS) en werkt samen met Duitse en Deense centra. Voor Texelse scholen is Ecomare gratis toegankelijk.

waddenzeeschool

Met waddenzeeschool.nl zet Ecomare een school op met lesprogramma's voor allerlei uiteenlopende schooltypen en doelgroepen. Allereerst voor het basis- en voortgezet onderwijs, maar later ook met programma's voor visserijscholen, offshore opleidingen, de bruine vloot, politici, beleidsmakers en vele andere doelgroepen. Het zijn programma's met een deel voor op de eigen instelling en een deel voor in het waddengebied. De Waddenzeeschool.nl wil allerlei (samenwerkings)projecten bundelen en promoten naar scholen, ook internationaal, ondermeer via de samenwerking met de IWSS. Zo profileert Ecomare zich nationaal en internationaal als nme-centrum.

allochtonen

Speciale aandacht in de diversiteit van doelgroepen is de afgelopen jaren gegeven aan natuuronderwijs voor allochtonen. De goede contacten die zijn opgebouwd met verschillende allochtonen organisaties in het land worden verder uitgebreid en uitgediept. Ecomare als onderdeel van het inburgeringspakket met speciale asielzoeker-programma's? De wadden krijgen steeds meer kleur.

expositie of educatie

Er is geen harde scheiding tussen expositie en educatie. Er is een groot terrein waar kruisbestuiving voor beide terreinen grote meerwaarde kan hebben. De interne samenwerking ten behoeve van 'Expert in de klas', de PDA-excursies, educatief suppoost, voerpraatjes, etc. zijn hiervan goede voorbeelden. Het hebben van de combinatie van deze expertises is een van de unieke kenmerken van Ecomare die nog beter benut moet worden.

ontmoetingsplaats

Allerlei organisaties die zich met natuur, milieu en landschap bezig houden, zoals Waddenvereniging, sterrenwacht, IVN, Natuurmonumenten, landbouworganisaties, e.v.a., maken gebruik van de faciliteiten van Ecomare. Ook projectmatig werkt Ecomare samen met diverse organisaties, nationaal en internationaal. Ecomare is de partner die je wilt hebben bij allerlei natuureducatieve projecten, het is de plek waar mens en zee elkaar raken, een ontmoetingsplaats voor mens en natuur.

ambitie

Elke leerling in Nederland volgt tenminste één keer in zijn schoolloopbaan een waddenprogramma, op school en/of in het waddengebied.

Ecomare profileert zich (inter)nationaal als toonaangevend nme-centrum en ontwikkelt programma's voor diverse nieuwe doelgroepen zoals de bruine vloot, de bagger- en offshorewereld en allochtonen.

10 opvang zeehonden en vogels

De zeehond, onze levendige ambassadeur van Noordzee en wadden, is de publiekstrekker van Ecomare. Via de zeehond kan het hele verhaal van wadden en Noordzee verteld worden. Opvang hoort bij de oorsprong van Ecomare, het was de eerste zeehondenopvang in Europa. Het geeft bezoekers een goed gevoel, ze helpen mee, want met hun geld wordt direct iets gedaan voor de dieren in zee. Na controle door de dierenarts blijven de meeste dieren een tijdje om aan te sterken en worden dan weer uitgezet in de Waddenzee. Hoewel het op dit moment goed gaat met zeehondenpopulaties in de Waddenzee, blijft (een terughoudende) opvang nodig om dierenwelzijnsredenen en voor het behoud van de expertise. Tegenwoordig worden er meer grijze zeehonden dan gewone zeehonden opgevangen. Niemand weet hoe de zeehondenpopulaties zich in de toekomst zullen ontwikkelen en of er weer ziektes zullen uitbreken.

Er is een permanente groep zeehonden bij Ecomare, merendeels oude dieren of dieren die het om een of andere reden in het wild niet zouden redden. Als er jongen in deze groep worden geboren, worden ze ook in de Waddenzee uitgezet.

Ecomare is ook erkend vogelasiel, vogelopvang of vogelhospitaal. Jaarlijks worden enkele honderden zieke of gewonde vogels binnen gebracht om te revalideren en weer in de natuur uitgezet te worden. Het doel van de vogelopvang is ook educatief. Het publiek ziet er de gevolgen voor vogels van olievervuiling, van plastics, prikkeldraad, etc.

zeehondenopvang

De zeehondenopvang is waar bezoekers op af komen. Dat hele proces van de opvang is daarom interessant voor bezoekers. Dit kernproces van Ecomare kan niet zichtbaar genoeg zijn. Zeewaterleiding, pompenkelder, dode zeehonden en bruinvissen, uitzetkisten tot en met de auto met plastic kisten, het zijn allemaal belangrijke zaken met een verhaal dat getoond en verteld moet worden.

watertheater

De voerpraatjes twee maal daags van de diervverzorgers zijn de belangrijkste contactmomenten van Ecomare met de bezoekers. Hiervoor komen de mensen naar Ecomare en zijn ze onderdeel van iets goeds, iets echts. Hiervoor geven de mensen ons geld, vinden ze de entree goedkoop en willen ze donateur worden. De Waterzaal scoort na de zeehonden het best bij de bezoekers. De rol van de vogelopvang kan veel belangrijker worden. De (voer)praatjes binnen en buiten zijn een van de belangrijkste onderdelen van Ecomare waar veel aandacht aan besteed moet worden; het watertheater.

onderzoek zeehonden, bruinvissen en vogels

Ecomare wil meer laten zien van het zeehondenonderzoek van Peter Reijnders en Sophie Brasseur bij IMARES. Ook neemt Ecomare deel aan dat onderzoek en kan het (deels) bij Ecomare uitgevoerd worden. Bijvoorbeeld het volgen van gezenderde zeehonden, het uitwerpselen onderzoek, het foto-identificatie onderzoek zijn daar geschikt voor. Op dit moment spoelen steeds vaker, vooral dode, bruinvissen aan. Levende bruinvissen opvangen is heel arbeidsintensief en gebeurt in Nederland nu alleen in Harderwijk. Misschien kan Ecomare ook bruinvissen opvangen, maar het moet geen (kust)dierentuin worden. Ecomare ligt midden in de natuur, in een Nationaal Park vlakbij zee en wad, met de wilde dieren om de hoek.

Uitgezocht moet worden hoe Ecomare een bijdrage kan leveren aan het zeevogelonderzoek, nog meer dan nu al gebeurt via het educatieve trekvogelproject.

Ecomare buiten

In de komende jaren wordt het buitengebied van Ecomare vernieuwd. De attractiviteit, het eilandgevoel, de eenheid met het omringende landschap en de samenhang tussen binnen- en buitenexposities worden vergroot. Zeehonden en vogels krijgen een betere behuizing. De vaste groep zeehonden zal in de toekomst eerder kleiner dan groter worden. Flexibiliteit in de opvangcapaciteit is nodig om op onverwachte ontwikkelingen te kunnen inspelen. De relatie tussen zee en klimaatverandering wordt het expositiethema van het buitengebied. Het proces van deze ingrijpende verbouwing moeten we presenteren als een publieksattractie en gebruiken om donateurs te werven.

ambitie

Het hele proces van zeehonden- en vogelopvang wordt nog zichtbaarder voor het publiek.

Ecomare werkt mee aan het zeehonden- en zeevogelonderzoek van IMARES en NIOZ.

11 restaurant

Bezoekers komen hier om even uit te puffen, om te schuilen, voor een kopje koffie, een broodje en iets voor de kinderen. Een lekkere pauze tussen de zeehonden en de exposities, of na een wandeling. Daarna weer fris verder met de rest van Ecomare. Daarmee is het restaurant een belangrijk element van Ecomare. Het verlengt de verblijfsduur van de bezoeker en vergroot daarmee de mogelijkheid van Ecomare om haar missie te bereiken. Ook zorgt het voor financiële middelen voor Ecomare. De professionele en gastvrije benadering van de bezoekers ondersteunt de doelen van Ecomare. Het gaat dus om educatie, service, inkomsten en om communicatie. Daarom moet er in verhaal of boodschap geen scheiding zijn tussen de expositie-zalen en het restaurant. Ook in het restaurant is het verhaal van mens en zee belangrijk. Op het terras gaat dat gemakkelijk, dat ligt buiten, middenin de duinen en de zeehondenbassins vlakbij. Je ziet, voelt, ruikt en proeft hier de omgeving. Het restaurant onderscheidt zich van de andere horeca op Texel in doelstelling, sfeer en aankleding. Het is bijvoorbeeld elke dag open, er is een ander productaanbod, het heeft ook een museale functie en het kent andere arbeidsvoorwaarden dan in de horeca. Bij het restaurant, net als bij de winkel, is er een spanningsveld tussen de commerciële en de inhoudelijke doelstellingen van Ecomare.

wad en zee restaurant

'Bij de potvis'. Door de verbouwing in 2003 is een grote stap gemaakt in de verbetering van de sfeer en aankleding van het restaurant. Het is tijd voor een volgende stap om het restaurant in sfeer, aankleding en boodschap nog meer een geheel te laten vormen met de rest van Ecomare.

waddenmenu

Ook het aanbod van het restaurant benadrukt de relatie zee, wadden en wij. De huidige jaaromzet van het restaurant bedraagt ongeveer een half miljoen euro, verdeeld over verschillende productgroepen. Welke product(groepen) lenen zich voor een wadden/zee assortiment, zonder dramatische gevolgen voor de omzet? De uitdaging is om zonder in te boeten op aanbod en omzet zoveel mogelijk waddenproducten te verkopen. Het is zoeken naar de juiste balans van communicatie, service en kosten.

arrangementen

Bij de verbouwing van het restaurant in 2003 is een plan gemaakt voor oa. een omzetstijging via meer lunches voor groepen. De ambities van toen zijn (nog) niet gehaald, dus zal de werving van groepsarrangementen anders aangepakt moeten worden, zoals bijvoorbeeld via bedrijfsuitje.nl.

ambitie

Ecomare heeft een uniek zee en wadden restaurant wat betreft menu, uitstraling en sfeer. In verhaal en boodschap is er geen scheiding tussen de expositiezalen en het restaurant; het gaat om communicatie, service, inkomsten en educatie.

13 winkel

De winkel is een service voor de bezoekers, die mede het gezicht van Ecomare bepaalt. Een aankoop houdt de herinnering aan Ecomare levend. De relatie van de producten en de uitstraling van de winkel met doelstellingen van Ecomare moet duidelijk zijn. Zo heeft ook de winkel meerdere functies: naamsbekendheid, educatie, service, inkomsten en communicatie. Vanuit die functies is het goed dat dezelfde medewerkers zowel in de winkel als bij de receptie werken. Bezoekers willen graag iets kopen wat te maken heeft met wat ze net beleefd hebben. Voor hen is de winkel onderdeel van de totaalervaring Ecomare, bovendien steunen ze met een aankoop het goede doel. De winkel moet zich onderscheiden van de toeristenwinkels op Texel door een mix van inhoudelijke verantwoordelijkheid en zakelijk instinct. Dit onderscheid zit in het feit dat productaanbod en educatieve service aansluiten bij wat er in Ecomare te zien en te beleven is. Verkoopbaarheid is daarbij het uitgangspunt, naast de boodschap en de attractiviteit voor het publiek. Sinds 2005 kan ook via www.ecomare.nl gekocht worden in de winkel van Ecomare; producten die door de brievenbus passen.

Overzicht van de omzetpercentages in de winkel per productgroep:

pluche	21%
boeken, brochures	19%
textiel	13%
ansichtkaarten	6%
postzegels	4%
waddenproducten	1%
overig	36%
totaal	100%

het unieke product

Het unieke product in de winkel van Ecomare is de zeehond in vele vormen; sleutelhanger, knuffel, t-shirt, slabbetje, kristal, handdoek, muts, beker, pen, enz.. Een knuffel of sleutelhanger, met ons eigen label, kan de rol vervullen van relatiegeschenk. Het artikel dat iedereen in ieder geval wil kopen als herinnering aan Ecomare. De plaatsing van zo'n artikel is belangrijk; een opvallende zuil bij de ingang van de winkel. Een rijdend verkooppunt kan ingezet worden op verschillende plaatsen binnen en buiten. Welke tastbare herinnering aan de dieren (zeehonden, vogels, vissen) kunnen we verkopen? Een automaat/verkooppunt met zakjes zeehondenhaar of gedroogde zeehondenuitwerpselen in de poepmachine of poepautomaat?

ambitie

Meer verkoop van producten die gerelateerd zijn aan een aspect van de expositie.

Op zoveel mogelijk producten staat de naam Ecomare/ECOMARE, om zo onze bekendheid verder uit te dragen.

14 personeel en organisatie

Ecomare is in de afgelopen jaren sterk gegroeid in oppervlak, bezoekersaantallen, omzet en personeel. In 1980 waren er ongeveer 10 medewerkers in dienst die weliswaar op basis van een functie werden aangesteld maar feitelijk een pionierscollectief vormden en alle voorkomende werkzaamheden vervulden. Ze ontwierpen en bouwden tentoonstellingen, verkochten kaartjes, schonken koffie in het restaurant en ontvingen schoolgroepen. Anno 2006 werken er zo'n 85 medewerkers, in bijna 50 fte, binnen secties, met sterk onderscheiden taken en op basis van specifieke scholing en ervaring. Sinds 2002 beschikt de stichting over een functionaris P&O, een OR en wordt er nog intensiever gewerkt aan professionalisering, een cruciale voorwaarde voor het realiseren van de ambities van Ecomare. De afgelopen jaren waren belangrijke speerpunten:

- verbeteren van de functiebeschrijvingen;
- realiseren van een meer transparante beloningsstructuur;
- terugdringen van het ziekteverzuim (van ca. 7% in 2002 naar 3% in 2005);
- bevorderen van scholing en opleiding; verbeteren van de urenregistratie;
- aanpassen van de pensioenovereenkomst;
- goede werving en selectie van medewerkers.

Op al deze punten zijn vorderingen gemaakt, maar in de komende tijd moet hieraan verder worden gewerkt.

professioneel en flexibel

functiebeschrijvingen. Voor 2007 hanteerde de STM een CAO-systeem dat afgeleid was van de gemeente-CAO. Vanaf 2007 sluit de STM aan bij de VRM-CAO. Daarom dienen de beschrijvingen van verschillende functies verder uitgewerkt te worden. Daarmee hebben we de basis in handen van een gedegen fundament voor de uitvoering van het werk, de functieontwikkeling en het functioneren van de medewerkers.

opleiding en training. Om de ambities waar te maken moeten medewerkers voortdurend geschoold worden. Met name op de terreinen van communicatie, projectmatig werken, ict en marketing is kennis voor Ecomare van groot belang. Het streven is om vanaf 2007 elke werknemer met een dienstverband van minimaal 40% jaarlijks tenminste 16 uur scholing te laten volgen (exclusief bhv).

loopbaanontwikkeling. De medewerkers zijn de sleutel voor het succes van STM. Daarom is een gedifferentieerd personeelsbeleid nodig op terrein van aanstelling, loopbaanontwikkeling en eventueel uitstroom. Moderne organisaties kennen lifetime employability, gericht op de ontwikkeling van talent, zelfsturing, manager als coach, sponsor en mentor.

- instroom - Bij werving en selectie de medewerkers meer selecteren op competenties (talenten) dan op functieprofielen. Het instrument van assessment wordt vaker ingezet om medewerkers te screenen op groei en ontwikkelingsperspectieven. Minder vaste en meer tijdelijke contracten met plicht tot ontwikkeling.
- doorstroom - Het werk zelf is het krachtigste instrument voor het stimuleren van medewerkers. Toekomstperspectief en resultaat geven betrokkenheid. De mogelijkheid van prestatiebeoordeling, coaching en talentontwikkeling (opleiding, training, intervisie, supervisie, mentoring, job rotation).
- uitstroom - Netwerkcreatie is een belangrijke voorwaarde om mogelijke overstap naar een andere organisatie te maken. Op Texel bestaat sinds enkele jaren een overleg tussen de grotere werkgevers. Dit maakt de kans op een mogelijke overstap naar een andere werkgever mogelijk. Binnen het verband van musea kan door Ecomare eveneens gewerkt worden aan een uitwisseling van medewerkers.

ontwikkelen van en sturen op competenties. Nadat de functiebeschrijvingen zijn aangepast worden per functie competenties vastgesteld. Dit biedt een instrument voor de loopbaan van medewerkers. Tevens biedt het een goed fundament voor het houden van functionerings- en beoordelingsgesprekken.

Leeftijdsbewust personeelsbeleid is vanwege de eenzijdige leeftijdssamenstelling van Ecomare een kans om de organisatie deskundig en flexibel te houden. De instrumenten bestaan uit de hierboven beschreven componenten als opleiding, doorstroming, functieverbreiding enz.

gezond en veilig. Het gaat bij gezondheid om de balans tussen de belangen van de medewerkers, hun persoonlijke situatie, en de eisen van het werk. Daarbij horen ook de levensloopregeling, het onderzoeken van mogelijkheden van uitwisseling, thuiswerk en respectvolle omgangsvormen binnen het bedrijf. De arbo-voorschriften voor veiligheid zijn geen onzin of overbodige luxe. Goede preventie en een goede bhv zijn het waard.

bestuur

Het Algemeen Bestuur van de Stichting Texels Museum komt twee keer per jaar bijeen voor strategische discussies over het beleid, de jaarrekening en de begroting. Het Dagelijks Bestuur, bestaande uit de voorzitter en de secretaris, komt maandelijks bijeen met de directie om lopende zaken te bespreken. In 2006 hebben twee bestuursleden ons verlaten en binnen afzienbare tijd volgen er nog twee. Tijd om zowel de samenstelling als de rol van het bestuur opnieuw te bekijken. De wens is er om toe te werken naar een bestuursmodel met een Raad van Toezicht of met een Raad van Advies.

duurzaam

Ecomare wil in het bezit blijven van de gouden Milieubarometer. Dat betekent dat het gebruik van energie en van materialen voldoet aan de normen die in de Milieubarometer zijn gesteld. In haar bedrijfsvoering wil Ecomare klimaatneutraal zijn. Ecomare heeft een voorbeeldfunctie en geeft voorlichting over duurzaamheid en duurzame energie in relatie tot de zee, het waddengebied en de ambitie van het Texel om in 2030 energie-onafhankelijk te zijn, met behulp van duurzame energie opgewekt door lokale energiebronnen (wind, zon, biomassa).

ambitie

In 2012 werkt 10% van de medewerkers op projectbasis (gemiddelde duur 3 - 7 jaar).

Elke medewerker besteedt 2% van haar/zijn werktijd aan deskundigheidsbevordering.

Ecomare is klimaatneutraal en heeft de gouden milieubarometer.

15 financiën

exploitatie en vernieuwing

Uitgangspunt voor de exploitatie is de meerjarenbegroting 2006 –2011, waarbij de inkomsten voor ongeveer driekwart door bezoekers en donateurs worden opgebracht en voor een kwart door projecten, fondsen en subsidies. Grote investeringen kunnen hier echter niet van betaald worden. De herinrichting van het buitengebied in 2007/2008 gaat naar verwachting ongeveer 3 miljoen euro kosten. In 2010 zal het expositieonderdeel 'Leven op een eiland' vernieuwd gaan worden: geschatte kosten: € 1.000.000. In 2012 tenslotte wordt de Zicht Op Zee-expositie opnieuw ingericht voor een bedrag van € 1.000.000. Voor deze vernieuwingen moet er extra geld voor gevonden worden.

In de tabel hieronder worden de belangrijkste investeringen en de financiële dekking ervan, voor de komende zes jaar binnen Ecomare schematisch weergegeven. Hierbij is uitgegaan verschillende samenhangende variabelen:

- 1 de ambitieuze plannen voor de vernieuwing buitengebied en exposities
- 2 een voorzichtige inschatting van de bijdrage uit fondsen (500.000 euro van Waddenfonds, provincie, etc.)
- 3 een verhoging van de entreprijzen groter dan het trendmatige kwartje
- 4 structurele jaarlijkse sponsorbijdragen van in totaal €50.000
- 5 de werving van 15.000 nieuwe vrienden en adoptanten.

Een verandering van een van deze variabelen betekent dat een of meer van de andere variabelen ook veranderen. Bijvoorbeeld als de sponsor- of fondsenbijdragen hoger uitvallen dan hoeven er minder nieuwe donateurs geworven te worden.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
<i>investeringen</i>						
<i>herinrichting buitengebied</i>		€ 3.000.000				
<i>expositie 'leven op een eiland'</i>				€ 1.000.000		
<i>expositie 'zicht op zee'</i>						€ 1.000.000
<i>investeringsbijdragen (subsidies)</i>		€ 500.000-		€ 150.000-		€ 150.000-
<i>totaal investering</i>	€ 0	€ 2.500.000	€ 0	€ 850.000	€ 0	€ 850.000
<i>kosten van de investeringen</i>						
<i>afschrijvingen herinrichting buitengebied</i>		€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000
<i>afschrijvingen 'leven op een eiland'</i>				€ 85.000	€ 85.000	€ 85.000
<i>afschrijvingen 'zicht op zee'</i>						€ 85.000
<i>rentekosten investeringen (5%)</i>		€ 125.000	€ 125.000	€ 168.000	€ 168.000	€ 210.000
<i>totaal kosten</i>	€ 0	€ 375.000	€ 375.000	€ 503.000	€ 503.000	€ 630.000
<i>dekking</i>						
<i>extra verhoging entreegelden</i>		€ 142.000	€ 94.000	€ 236.000	€ 283.000	€ 330.000
<i>jaarlijkse extra sponsoropbrengsten</i>		€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
<i>jaarlijkse extra vrienden en adopties</i>		€ 183.000	€ 231.000	€ 217.000	€ 170.000	€ 250.000
<i>totaal dekking</i>	€ 0	€ 375.000	€ 375.000	€ 503.000	€ 503.000	€ 630.000

Door een meer dan trendmatige verhoging van de entreprijzen komt er jaarlijks meer geld beschikbaar om onze investeringen mee te financieren. We denken dat dit niet ten koste zal gaan van het totaal aantal bezoekers van Ecomare.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
<i>entree volwassene meerjarenbegroting</i>	€ 8,00	€ 8,25	€ 8,50	€ 8,75	€ 9,00	€ 9,25
<i>entree volwassene met extra verhoging</i>	€ 8,00	€ 9,00	€ 9,00	€ 10,00	€ 10,50	€ 11,00

Eind 2006 zijn er ongeveer 8000 mensen die ons jaarlijks als Vriend of adoptant steunen. Er zullen in de komende jaren zo'n 15.000 extra donateurs boven op de bestaande donateurs geworven worden in de jaren 2007 tot 2012. Er is inmiddels een nieuw relatiebeheersysteem aangeschaft waarmee deze intensieve donateurwerving effectief ondersteund kan worden.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
<i>aantal extra vrienden/adopties</i>		12.200	15.400	14.467	11.333	16.667

bedrijfsleven

Relaties met het bedrijfsleven zijn voor alle musea essentieel onderdeel van hun (financiële) beleid. Ecomare heeft weliswaar met enkele bedrijven een partner/sponsor overeenkomst, maar dit potentieel is onderbenut. Op dit moment wordt gezocht naar uitbreiding van het aantal bedrijvenpartners van Ecomare. Financieel en publicitair kan dat voor Ecomare heel goed zijn. Naast corporate sponsoring zijn er zeker rond de vernieuwing van het buitengebied veel sponsormogelijkheden, bijvoorbeeld het NUON bassin, de SPA vogelopvang en de RABO bultrug. Ook kunnen we met onze vaste zakelijke relaties een Ecomare-zakenkring opbouwen.

ambitie

Een uitgekende combinatie van gelden uit entree, fondsen, sponsors en vrienden maakt onze plannen voor de komende 5 jaar financieel mogelijk.

